

Lietuvos Respublikos (LR) Prezidentas ir lietuvių išeivija

2009 m. balandžio 2 d. LR Prezidentas Valdas Adamkus Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Vokietijoje paskyrė Mindaugą Butkų. Jis pakeitė Lietuvos ambasada Vokietijoje vadovavusį Evaldą Ignatavičių. Vyriausybė M. Butkaus kandidatūrą Prezidentui buvo pateikusi kovo 18 dieną. Iki šio paskyrimo Užsienio reikalų ministerijos Politikos planavimo departamento direktoriaus pareigas ėjęs M. Butkus 1992–1993 m. dirbo Užsienio reikalų ministerijos Europos integracijos skyriaus atašė, 1993–1994 m. – Vakarų Europos šalių skyriaus trečiuoju sekretoriumi, 1994–1995 m. – Daugiašalių santykių skyriaus vedėju, 1995–1999 m. – Lietuvos ambasados Vokietijoje patarėju, 1999–2003 m. – Užsienio reikalų ministerijos Antrojo dvišalių santykių departamento Amerikos šalių skyriaus vedėju, 2003–2007 m. – Lietuvos generaliniu konsulu Niujorke. M. Butkus yra penktasis Lietuvos ambasadorius Vokietijoje.

2009 m. birželio 5 d. LR Prezidentas Valdas Adamkus įteikė skiriamuosius raštus Lietuvos nepaprastajam ir įgaliotajam ambasadoriui Vengrijoje Renatui Juškai. Prezidentas padėkojo už aktyvų ir profesionalų

R. Juškos darbą teikiant paramą demokratijai Baltarusijoje, Gruzijoje ir vykdant projektus Afganistane. Šalies vadovas ambasadoriui palinkėjo sėkmės dirbant Vengrijoje, stiprinant Lietuvos ir Vengrijos politinius, ekonominius ir kultūrinius ryšius.

1995–1996 m. R. Juška dirbo Užsienio reikalų ministerijos Amerikos šalių skyriaus trečiuoju sekretoriumi. 1996–1997 m. – NVS šalių skyriaus antruoju sekretoriumi. 1997–2000 m. – Lietuvos nuolatinės atstovybės prie tarptautinių organizacijų Vienoje pirmuoju sekretoriumi. 2000–2003 m. – Lietuvos ambasados Baltarusijoje patarėju, 2003–2006 m. – Užsienio reikalų ministerijos Užsienio politikos analizės ir planavimo departamento patarėju.

2009 m. liepos 12 d. iškilmingame Seimo posėdyje LR Prezidente inauguruota Dalia Grybauskaitė.

2009 m. liepos 16 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė išvyko savo pirmųjų darbo vizitų į Švedijos Karalystę ir Latvijos Respubliką. Vizitų metu Prezidentė susitiko su Švedijos Ministru Pirmininku Fredriku Reinfeldu. Susitikime buvo kalbama apie Europos Sąjungos prioritetus Švedijai pirmininkaujant

ES. Pokalbiuose su ekonomikos ir finansų ekspertais valstybės vadovė aptarė finansinio stabilumo ir pasaulio ekonominės situacijos klausimus. Darbo vizito metu Latvijoje Prezidentė D. Grybauskaitė susitiko su Latvijos Respublikos Prezidentu Valdžiu Zatleru. Aptarti dvišaliai santykiai ir Baltijos jūros valstybių bendradarbiavimo perspektyvos.

2009 m. liepos 24 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė Šv. Sosto atstovą Lietuvoje apaštalinį nuncijų arkivyskupą Luidžį Bonacij. Apaštalinis nuncijus pasveikino Prezidentę D. Grybauskaitę pradėjus eiti garbingas Respublikos vadovo pareigas ir pabrėžė: „Geras Prezidentas – palaima šaliai.“ Susitikime kalbėta apie nelengvą ekonominę situaciją Lietuvoje ir Bažnyčios vaidmenį valstybės gyvenimui bei teikiant pagalbą žmonėms.

2009 m. rugpjūčio 4 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė skiriamuosius raštus Lietuvos Respublikos nepaprastajam ir įgaliojamajam ambasadoriui Airijos Respublikoje Vidmantui Purliui ir nepaprastajai ir įgaliojamajai ambasadorei Moldovos Respublikoje Violetai Motulaitei. V. Purlys ir V. Motulaitė dirbti ambasadoriais vyksta pirmą kartą. Susitikusi su diplomatais valstybės vadovė aptarė Lietuvos atstovybių darbą ir ambasadorių uždavinius paskirtose šalyse, palinkėjo diplomatom sėkmės jų darbuose.

2009 m. rugpjūčio 27 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo kasmečio Užsienio reikalų ministerijos organizuojamo Lietuvos diplomatinių atstovybių vadovų susitikimo atidaryme. Renginyje, kuriame dalyvauja 42 ambasadų, 8 konsulinių įstaigų, 7 atstovybių prie tarptautinių organizacijų vadovai ir specialiosios misijos Afganistane atstovas, aptariami šalies užsienio politikos prioritetai, svarstoma, kaip mažėjančio finansavimo sąlygomis užtikrinti diplomatinės tarnybos veiksmingą veiklą. Taip pat kalbama ekonomikos skatinimo, energetinio saugumo užtikrinimo, veiksmingos Eu-

ropos politikos įgyvendinimo ir santykių su Rytų kaimynais stiprinimo klausimais. Suvažiavimo metu vadovai taip pat diskutuoja diplomatijos ir verslo bendradarbiavimo tema, keičiasi nuomonėmis apie lietuvių puoselėjimą užsienyje, konsulinių paslaugų gerinimą.

2009 m. rugpjūčio 28 d. Darbo vizito į Lenkijos Respubliką išvykusi Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Varšuvoje susitiko su Lenkijos Respublikos Ministru Pirmininku Donaldu Tusku. Dvišaliame pokalbyje aptartos svarbios abiem šalims ir visai Europos Sąjungai aktualijos. Dvišalių santykių srityje Lietuvos Respublikos Prezidentė akcentavo strateginės partnerystės svarbą ir glaudžių santykių tęstinumą. Dvišalių ekonominių santykių srityje Lietuvos Prezidentė ir Lenkijos Ministras Pirmininkas sutarė dėl būtinybės kartu spręsti energijos tiekimo saugumo problemas, elektros rinkų atvėrimo klausimus. Pokalbyje taip pat pasikeista informacija apie naujos branduolinės jėgainės Lietuvoje perspektyvas ir elektros tilto į Lenkiją statybą. Pokalbyje aptartos ir tautinių mažumų problemos abiejose šalyse, jų sprendimo būdai. LR Prezidentė taip pat apsilankė Varšuvos sukilimo muziejuje ir pagerbė žuvusiųjų dėl Lenkijos laisvės atminimą.

2009 m. rugsėjo 4 d. pradėjusi vienos dienos darbo vizitą Prancūzijos sostinėje Paryžiuje, LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo tradiciniame Prancūzijos verslininkų verslo asociacijos (MEDEF) susitikime – vasaros forume – ir skaitė pranešimą „Laisvė – vienintelė laiko egzaminą išlaikiusi vertybė“. Kalbėdama ekonomikos forume apie laisvę kaip vertybę, atlaikiusią visus laiko išbandymus, Prezidentė Dalia Grybauskaitė pabrėžė ir laisvės verslui būtinybę. Pasak valstybės vadovės, kiekviena krizė suteikia ir galimybes peržiūrėti investicijų strategiją, prisitaikyti prie naujų rinkų reikalavimų.

2009 m. rugsėjo 7 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė Vilniuje viešintį Italijos užsienio reikalų ministrą Franką Fratinį. Susitikime aptartas Lietuvos tarpukario ambasados Romoje „Villa Lituania“ klausimas. Prezidentės nuomone, ši problema sprendžiama per ilgai. Šalies vadovė paragino Italijos užsienio reikalų ministrą F. Fratinį išspręsti susiklosčiusią situaciją abiem šalims priimtinu būdu. Ministras pabrėžė, kad Italija, kaip ir Lietuva, siekia kuo greičiau išspręsti mūsų šalies atstovybės klausimą, ir pažadėjo, kad artimiausiu metu Lietuvai bus pateikti keli alternatyvūs pasiūlymai.

2009 m. rugsėjo 16 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Lietuvoje viešintiu Baltarusijos Respublikos Prezidentu Aleksandru Lukašenka ir jo vadovaujama delegacija. Susitikime aptartas Lietuvos ir Baltarusijos ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo galimybės, žmogaus teisių padėtis ir demokratijos plėtra Baltarusijoje, pasikeista nuomonėmis dėl glaudesnio šalių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo. Prezidentė Dalia Grybauskaitė padėkojo Baltarusijos vadovui už lietuviškojo paveldo saugojimą ir priežiūrą Baltarusijos teritorijoje. Pasak Prezidentės, kultūrinių santykių plėtra su kaimynine Baltarusija galėtų tapti glaudesnio abiejų šalių piliečių bendravimo pagrindu.

2009 m. rugsėjo 24 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 64-osios sesijos bendruosiuose debatuose Niujorke dalyvavusi Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasakė kalbą tema „Veiksmingas atsakas į pasaulines krizes: daugiašališkumo ir civilizacijų dialogo stiprinimas vardan tarptautinės taikos, saugumo ir vystymosi“. Valstybės vadovė pabrėžė, kad nors šiandien tarptautinė bendruomenė patiria naujų iššūkių, Jungtinių Tautų veiklos prioritetai lieka tie patys kaip ir prieš šešis dešimtmečius – visuotinis saugumas, gerovė ir žmogaus teisių apsauga. Pasak Pre-

zidentės, prie globalių problemų sprendimo gali ir privalo prisidėti ne tik didelės, bet ir mažos Jungtinių Tautų narės. Prezidentės įsitikinimu, sprendžiant visam pasauliui aktualias problemas mažos valstybės, ypač regioninėse organizacijose, gali imtis aktyvaus vaidmens.

2009 m. spalio 7 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė išvyko darbo vizito į Suomijos ir Estijos Respublikas. Helsinkyje Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Suomijos Prezidente Tarja Halonen, Suomijos Parlamento Pirmininku Sauli Ninisto ir Ministru Pirmininku Mati Vanhanenu. Susitikimuose aptartos atominės bei alternatyvios energetikos plėtros galimybės. Taline Prezidentė D. Grybauskaitė susitiko su Estijos Respublikos Prezidentu Tomu Hendriku Ilvesu, Estijos Parlamento Pirmininke Ene Ergma ir Ministru Pirmininku Andrusu Ansipu. Su Estijos vadovais Prezidentė aptarė aktualius saugumo klausimus, tarp jų Baltijos šalių dalyvavimą rengiant naująją Šiaurės Atlanto Aljanso strateginę koncepciją.

2009 m. spalio 20 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Europos Tarybos žmogaus teisių komisaru Tomu Hamarbergu. Pokalbio metu Prezidentė patikino, kad Lietuva yra pasiryžusi aktyviai bendradarbiauti su Europos Taryba ieškant atsakymo dėl galimo JAV terorizmu įtariamų asmenų sulaikymo centro egzistavimo Lietuvoje. Pasak valstybės vadovės, siekiant apsaugoti Lietuvos reputaciją būtina kuo greičiau atlikti tyrimą ir rasti atsakymus. Prezidentė Dalia Grybauskaitė taip pat supažindino ET žmogaus teisių komisarą su Prezidentės sudarytos darbo grupės parengtomis ir Seime įregistruotomis Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo pataisomis, kuriomis siekiama apsaugoti nepilnamečius nuo neigiamo informacijos poveikio, nepažeidžiant saviraiškos ir žodžio laisvės.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir institucijų prie LRV santykių su lietuvių išeivija apžvalga

2009 m. vasario 25 d. Užsienio reikalų ministerijoje už lietuviškų tradicijų puoselėjimą ir lietuvių bendruomenės Švedijoje telkimą apdovanota Švedijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Virginija Langbakk. Lietuvos vardo tūkstantmečio proga Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ įsteigtas 2007 metais Lietuvos valstybei ir jos užsienio politikai nusipelnusiems asmenims pagerbti. Garbės ženklu „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“ yra apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai už ypatingus nuopelnus garsinant Lietuvos vardą, puoselėjant ir plėtojant tarpvalstybinius santykius, taip pat už ypatingus nuopelnus valstybės tarnyboje.

2009 m. kovo 9 d. Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos pasiūlė atsakyti naujos redakcijos Pilietybės įstatymo nuostatų, kuriomis Lietuvos pilietybę garantuojama išeivių vaikams. Įvertinęs naujos redakcijos įstatymą, departamentas pateikė išvadą, kad siūlomas toks teisinis reguliavimas, „kuris sudaro prielaidas dvigubai pilietybei tapti ne ypač reta išimtimi, o paplitusiu reiškiniu“, prieštarauja Konstitucinio Teismo nutarimui. Departamentui užkliuvo nuostata, pagal kurią Lietuvos piliečiu automatiškai tampa vaikas, kurio vienas iš tėvų turi Lietuvos pilietybę nepriklausomai nuo to, ar gimė Lietuvoje, ar už jos teritorijos ribų. Naujame įstatymo projekte siūloma dvigubą pilietybę leisti turėti nuo 1919 metų sausio 9 dienos iki 1990 metų kovo 11 dienos iš Lietuvos išvykusiems asmenims ir visiems jų palikuonims, taip praplečiant pasitraukimo iš šalies laikotarpį ir palikuonių skaičių. Po Nepriklausomybės atkūrimo iš Lietuvos pasitraukę asmenys galėtų turėti dvigubą pilietybę tik

ypatingais atvejais – pavyzdžiui, susituokę su kitos valstybės piliečiu ir taip pagal tos šalies įstatymus įgydami antrą pilietybę. Tuo metu jų vaikai, gimę užsienyje, galės turėti dvigubą pilietybę, kaip įteisinta ir dabar. Tačiau dviguba pilietybė negarantuojama pasitraukusiems iš Lietuvos po nepriklausomybės atkūrimo 1990-aisiais. Jei šiai grupei asmenų būtų norima suteikti teisę į dvigubą pilietybę, reikėtų keisti Konstituciją.

2009 m. kovo 19 d. Kipre, Nikosijos mieste, atidarytas Lietuvos garbės konsulo Chrisčio Christoforou vadovaujamas konsulatatas. C. Christoforou yra paskirtas vykdyti konsulinių funkcijų Kipro, išskyrus Larnakos regioną, konsulinėje apygardoje. Kiprui akredituotas Lietuvos ambasadorius Graikijoje Artūras Žurauskas naujam Lietuvos garbės konsului C. Christoforou įteikė konsulinį patentą ir antspaudą, skatindamas garbės konsulą plėtoti ekonominius, kultūrinius ir politinius Lietuvos ir Kipro santykius.

2009 m. kovo 26 d. Austrijoje, Štirijos federacinės žemės sostinėje Grace, buvo atidarytas naujojo Lietuvos garbės konsulo Johanno Christofo vadovaujamas konsulatatas. Sveikindamas naująjį garbės konsulą ir įteikdamas jam konsulinį patentą, Lietuvos ambasadorius Giedrius Puodžiūnas pasidžiaugė dvišaliais Lietuvos ir Austrijos ryšiais ir kovo mėnesį vykusiu Austrijos prezidento Heinzo Fischerio valstybinio vizito rezultatais. Kartu su Austrijos prezidentą lydinciu verslininkų delegacija Lietuvoje lankėsi ir garbės konsulas J. Christofas.

2009 m. balandžio 1 d. Lietuvos muzikų rėmimo fondas surengė XI Tarptautinį muzikos festivalį „Sugrįžimai“. Vilniaus rotušėje vykusiame festivalio pradžios koncerte muzikos mėgėjai išgirdo solistes Vaidą Ragskytę (mecosopranas) ir Liną Krėpšaitę (fortepijonas). Šventiniame renginyje dalyvavęs „Sugrįžimų“ festivalio globėjas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius pa-

dėkojo Lietuvos muzikų rėmimo fondui už indėlį organizuojant šventę.

2009 m. balandžio 7 d. Europoje esančių lietuvių bendruomenių pirmininkai pareiškė nesutinkantys su Vyriausybės sprendimu, kuriuo užsienio lietuvių reikalų koordinavimo funkcijos būtų perduodamos Užsienio reikalų ministerijai. Tai skelbiama prezidentui Valdui Adamkui, Seimo pirmininkui Arūnui Valinskui ir premjerui Andriui Kubiliui išsiųstame kreipimesi. Europos lietuvių bendruomenės dar pernai pasirašytame kreipimesi iškėlė du pagrindinius reikalavimus: kad Užsienio lietuvių reikalų departamentas liktų prie Vyriausybės ir kad pertvarkomo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento Užsienio lietuvių skyriaus darbuotojai perėitų į naująjį darinį. Po kreipimusi pasirašė Airijos, Austrijos, Baltarusijos, Belgijos, Čekijos, Italijos, Lietuvių–islandų, Jungtinės Karalystės, Olandijos, Portugalijos, Lietuvių–slovėnų draugijos „Baltica“, Suomijos, Lietuvių bendruomenės Švedijoje, Šveicarijos, Ukrainos, Vokietijos, Vengrijos lietuvių bendruomenių pirmininkai.

2009 m. balandžio 16 d. Seimas po pateikimo pritarė prezidento Valdo Adamkaus sudarytos darbo grupės parengtam Pilietybės įstatymui. Naujoji redakcija dvigubą pilietybę išsaugo iš Lietuvos pasitraukusiems iki nepriklausomybės atkūrimo bei jų palikuonims, o po 1990-ųjų pasitraukusieji dvigubos pilietybės turėti negalės, ji galės būti suteikiama kaip ir šiuo metu tik užsienyje gimusiems jų vaikams.

2009 m. balandžio 19 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas lankėsi Seinuose ir Punske, ten su vietos valdžios pareigūnais ir Lenkijos lietuvių bendruomenės atstovais aptarė Seinų lietuvių švietimo ir lietuviško paveldo krašte išsaugojimo ir puoselėjimo klausimus. Seinuose ministras pabrėžė, kad vizito Lenkijoje tikslas – sustiprinti Lietuvos ir Lenkijos ryšius, o Seinai ir Punksas geriausiai atspindi glaudžiai susipy-

nusių abiejų šalių istoriją ir bendradarbiavimo potencialą.

2009 m. balandžio 20–24 d. Seimo Konstitucijos salėje vykusiuose LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdžiuose, kuriuose buvo nagrinėjami Lietuvos pilietybės išsaugojimo, užsienio lietuvių reikalų atstovavimo institucijų Lietuvoje klausimai, svarstomos lituanistinio švietimo Lietuvoje ir užsienyje problemos, aptariamos Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje, pažinimo, sklaidos ir globos programos įgyvendinimo galimybės. Taip pat diskutuota dėl nevyriausybinų organizacijų Lietuvoje veiklos, iliustracijos proceso vykdymo galimybių, susipažinta su Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio 2009 m. renginių programa. Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija buvo sudaryta 2008 m. gruodžio 22 d. Seimo nutarimu nr. XI-95.

Komisijos paskirtis – skatinti Lietuvoje ir užsienio valstybėse gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą, rūpintis abipuse pagalba ir parama, keistis mokslo, kultūros ir kita informacija, Seimui ir kitoms valstybės institucijoms teikti siūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą ir demokratinių tradicijų puoselėjimą.

2009 m. gegužės 27 d. Seimo Užsienio reikalų komitetas (toliau – URK), apsvarstęs naujos redakcijos Pilietybės įstatymą, siūlo dar labiau susiaurinti sąlygas dvigubai pilietybei gauti. Taip pat URK, klausimą svarstęs kaip papildomas komitetas, nepritarė, naujos redakcijos įstatyme neregamentuotos, bet siūlomos vadinamosios lietuvių kortos įvedimui. URK siūlymus svarstys pagrindiniu paskirtas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kuris dėl naujos redakcijos įstatymo dar ketina rengti klausymus. URK siūlo įstatymą papildyti nuostata, numatančia galimybę asmeniui, automatiškai įgijusiam kitą pilietybę, apsispręsti, kurią iš jų pasilikti. Šiuo metu įstatymas numato, kad užsienyje gimę vaikai,

pagal tos šalies įstatymus automatiškai įgiję jos pilietybę, išlaiko ir Lietuvos pilietybę. URK siūlo nustatyti, kad užaugęs nuo 18 iki 21 metų toks asmuo turėtų pasirinkti, kurios šalies pilietis nori būti. Taip pat komitetas siūlo nustatyti laikotarpį, per kurį dėl pilietybės turėtų apsispręsti ir asmenys, kitos šalies pilietybę įgiję automatiškai per santuoką. Naujoji redakcija dvigubą pilietybę išsaugo iš Lietuvos pasitraukusiems iki nepriklausomybės atkūrimo bei jų palikuonims, tačiau po 1990-ųjų pasitraukusieji dvigubos pilietybės turėti negalės, ji galėtų būti suteikiama tik užsienyje gimusiems jų vaikams, kaip ir šiuo metu.

2009 m. birželio 7 d. lankydamasis Romoje su oficialiu vizitu, LR užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas su sutuoktine apsilankė Popiežiškojoje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje. Susitikime dalyvavo tuo pat metu Romoje viešėjęs Kauno arkivyskupas J. E. Sigitas Tamkevičius, Kauno arkivyskupijos kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, Lietuvos ambasadorius Italijoje Petras Zapolskas su sutuoktine, Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Vytautas Ališauskas, Vatikano radijo lietuvių programos redaktorius Jonas Malinauskas, kolegijos rektorius mons. Petras Šiurys, kunigai, šiuo metu studijuojantys Romoje.

2009 m. birželio 10 d. LR Vyriausybė priėmė nutarimą dėl Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Vyriausybės ir Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centro reorganizavimo. Nutarimu Tautinių mažumų ir išeivijos departamento teisės ir pareigos nuo 2010 metų sausio 1 dienos išdalijamos Kultūros ministerijai, Švietimo ir mokslo ministerijai ir Užsienio reikalų ministerijai. Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras nuo 2010 metų sausio 1 dienos prijungiamas prie Užsienio reikalų ministerijos.

2009 m. birželio 17 d. Lichtenšteine oficialiai atidarytas Lietuvos garbės konsulo Marko Antonijaus Keelio biuras. Konsulato

atidaryme dalyvavo Lichtenšteino parlamento, Vyriausybės, verslo ir diplomatinio korpuso atstovai. Lietuvos ambasadorius Giedrius Puodžiūnas pažymėjo esąs įsitikinęs, kad Lichtenšteine naujasis konsulas neabejotinai padės megzti naujus Lietuvos ir Lichtenšteino bendradarbiavimo ryšius. Dirbdamas Lietuvos garbės konsulu pagrindinį dėmesį M. A. Keelis ketina skirti Lietuvos ir Lichtenšteino ekonominiams ir kultūriniais ryšiams skatinti.

2009 m. liepos 2–3 d. vyko Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas, kurį organizavo Lietuvos verslo konfederacija ICC Lietuva kartu su Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Užsienio reikalų, Ūkio ministerijomis bei kitomis valstybės institucijomis. Sveikindamas forumo dalyvius Tautinių mažumų ir išeivijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius sakė: „Esame liudininkai ypatingo įvykio, suteikiančio naują kokybę Lietuvos ir užsienio lietuvių santykiams. Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas, įkūnijantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės siekį įtraukti užsienio lietuvius į šalies politinį, ekonominį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, sudaro papildomas galimybes siekti abipusiai naudingų ryšių ekonomikos srityje.“ Į trečiąkart vykstantį Pasaulio lietuvių ekonomikos forumą atvyko daugiau nei 100 pasaulio lietuvių iš 32 šalių. Forume dalyvavo daugiau nei 300 dalyvių. Šio forumo tikslas – įtraukti pasaulio lietuvius, verslininkus ir ekonomikos sričių ekspertus, į Lietuvos ekonominį gyvenimą, sutvirtinti jų emocinius ryšius su Lietuva ir skatinti juos plėtoti verslą mūsų šalyje.

2009 m. liepos 14 d. švietimo ir mokslo ministro sudaryta komisija iš 17 kandidatų išrinko tris iškiliausius lietuvius mokslininkus, gyvenančius užsienyje, kuriems už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir ryšių su Lietuva stiprinimą buvo paskirtos mokslo premijos. Premija už pastarojo dešimtme-

čio pasiekimus humanitarinių ir socialinių mokslų srityje už aktyvų Lietuvos kultūros, lituanistikos ir mokslo populiarinimą, už svarius mokslo pasiekimus bei pasiekimų sklaidą Lietuvoje bei pasaulyje skirta kalbininkui Giedriui Subačiui, Ilinojaus universiteto (JAV) Slavų ir baltų kalbų ir literatūros departamento profesoriui. Premiją už viso gyvenimo nuopelnus mokslui ir pasiekimus fizinių, biomedicinos ir technologijų mokslų srityse, už ilgametę aktyvią mokslinę veiklą ir pasiekimus okeanologijos kryptyje bei ypač vaisingą bendradarbiavimą su Lietuvos mokslo ir studijų institucijomis bei mokslininkais ir pagalbą užmezgant ryšius su užsienio mokslo institucijomis pelnę okeanologas Vytautas Viktoras Klemas, Delavero universiteto (JAV) Jūrų ir žemės studijų koledžo profesorius emeritas. Premija už pastarojo dešimtmečio pasiekimus fizinių, biomedicinos ir technologijos mokslų srityse už ypač svarbius mokslo pasiekimus biomedicinos mokslų srityje ir vaisingą bendradarbiavimą su Lietuvos mokslininkais atiteko biomedicinos mokslų atstovui Andriui Kazlauskui, Harvardo medicinos mokyklos (JAV) Schenpenso akių mokslinių tyrimų instituto profesoriui, vyriausiajam tyrėjui. Premijų tikslas – skatinti išsivijęs mokslininkus puoselėti lietuvių ir siekti, kad jie garsintų Lietuvą, palaikytų glaudesnius ryšius su Lietuvos mokslo bendruomene, krašto lietuvių bendruomenėmis ir aktyviai dalyvautų jų veikloje, telkti išsivijęs mokslininkus dalyvauti bendrose mokslo programose.

2009 m. rugsėjo 23 d. Seime vėl iškeltas pasiūlymas įteisinti dvigubą pilietybę lietuvių kilmės emigrantams, jau po Nepriklausomybę atkūrimo išvykusiems į Europos Sąjungos ar NATO šalį, taip pat tiems, kurie gyvena Lietuvos kaimynėse. Tačiau lietuvišką pasą sovietmečiu emigravusiems žmonėms parlamentari siūlo palikti tik tuo atveju, jei jie yra lietuvių kilmės. Tokias pataisas prezidento Valdo Adamkaus pateiktam Pilietybės įsta-

tymo projektui pasiūlė Seimo nariai Paulius Saudargas ir Gintaras Songaila. Jų manymu, dvigubą pilietybę reikia suteikti ir lietuvių kilmės asmenims, tradiciškai gyvenantiems etninėse lietuvių žemėse pasienio regionuose (Latvijoje, Lenkijoje, Baltarusijoje ir Kaliningrado srityje).

Visuomenėje

2009 m. kovo 8 d. „Tate Modern“ muziejuje Londone buvo rodomas Jono Meko filmas „Lietuva ir SSRS žlugimas“ (2008 m.). Filmo pagrindas – nuo 1989 iki 1991 metų paprasta videokamera namuose fiksuotos Amerikos televizijų naujienų ir debatų laidos, kuriose atsispindi svarbiausi pasaulio dėmesį pritraukę įvykiai – agresyvi Sovietų Sąjungos taktika siekiant palaužti nepriklausomybės siekį, paprastų žmonių laisvės demonstracijos, skamba įtakingiausių to meto politikų (Vytauto Landsbergio, Kazimiro Prunskienės, Michailo Gorbačiovo, Boriso Jelcino, George'o H.W. Busho), žurnalistų, analitikų pasisakymai.

2009 m. kovo 11 d. Reikjavike, Islandijoje, pirmą kartą po Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo buvo suorganizuotas Kovo 11 dienos minėjimas. Ta proga kovo 6 dieną Šiaurės šalių kultūros rūmuose vyko priėmimas. Jame buvo pakviesti dalyvauti Islandijos Vyriausybės atstovai, lietuvių ir islandų bendruomenės nariai, kultūros ir mokslo veikėjai, Islandijoje reziduojantys diplomatiniai atstovybių vadovai, verslininkai. Islandijos nacionaliniame muziejuje ir Šiaurės šalių kultūros rūmuose Reikjavike kovo 6–8 dienomis vyko Lietuvos kultūros ir kino savaitgalis, kurio metu buvo pristatyta lietuviško kino programa, įvairių sričių ekspertai skaitė pranešimus ir dalyvavo diskusijose apie Lietuvos istoriją, kultūrą ir lietuvių kalbą.

2009 m. kovo 23 d. Belgijos lietuvių bendruomenė išsirinko naują pirmininką. Juo

tapo Europos Parlamento pareigūnas, buvęs prezidento Valdo Adamkaus patarėjas Arnoldas Pranckevičius. Pirmininką praėjusį sekmadienį rinko 7 valdybos nariai, kuriuos savo ruožtu visuotinio susirinkimo metu išrinko bendruomenė. Lietuvių bendruomenė Belgijoje įsikūrė 1947 metais. Tuo metu daugiausia lietuvių buvo atvykę iš Vokietijos pokario stovyklų ir dirbo Belgijos anglių kasyklose. Šiuo metu, įvairiais skaičiavimais, Belgijoje gyvena apie 1800 lietuvių. Didžioji dalis jų įsikūrusi Briuselyje.

2009 m. gegužės 22 d. Minske (Baltarusija) iškilmingai paminėtas Baltarusijos lietuvių bendruomenės 15-os metų veiklos jubiliejus. Iškilmingame minėjime dalyvavo Lietuvos ambasadorius Baltarusijoje J. E. Edminas Bagdonas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius, generalinio direktoriaus pavaduotoja Vida Bagdonavičienė, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis, Baltarusijos valdžios institucijų atstovai, Baltarusijoje veikiančių tautinių mažumų organizacijų vadovai.

Baltarusijos lietuvių bendruomenė buvo įkurta 1994 metais. Svarbiausi jos uždaviniai – suburti Baltarusijos lietuvius, išsaugoti kalbą bei senuosius lietuviškus papročius, dainas, juos perteikti jaunajai kartai, šviesti ją. Šiuo metu Baltarusijoje gyvena apie 30 tūkstančių lietuvių.

2009 m. birželio 5 d. Čikagos miesto centre, Daley Plaza, vyko Lietuvos tūkstantmečiui skirtas kultūrinis renginys „Lietuvos diena“. Tą dieną didelis būrys Čikagos gyventojų ir miesto svečių turėjo galimybę susipažinti su lietuviškąja kultūra, virtuve, turizmo galimybėmis, taip pat įsigyti autentiškų rankų darbo suvenyrų bei aksesuarų. Vidurdienį JAV ir Lietuvos himnais prasidėjusi kultūrinė programa apėmė tradicinę ir modernią muziką, šokius, teatro pasirodymą.

Tūkstantmečio sukaktį švenčiančius lietuvius ir renginio svečius sveikino generalinė konsulė Skaistė Aniulienė, Čikagos mero R. M. Daley sveikinimo žodžius skaitė merijos Tarptautinių santykių skyriaus direktorė Eileen Hubbell, o savo apsilankymu šventėje pagerbė Čikagoje dirbantys užsienio šalių diplomatai.

2009 m. birželio 19 d. Tbilisyje įvyko pirmoji lietuvių kalbos pamoka. Į ją susirinko Lietuva, jos kultūra ir kalba besidomintys gruzinai. Lietuvių kalbos klasėje mokosi skirtingų interesų žmonės. Vieni turi draugų Lietuvoje, kiti – verslo partnerių, tretiems tai įdomus laisvalaikio leidimo būdas. Ateityje pamokos bus rengiamos kartą per savaitę, ketvirtadienio vakarą. Lietuvių kalbos klasę inicijavo Lietuvos ambasada Gruzijoje, patalpas susitikimams neatlygintinai suteikė Tbilisio merija.

2009 m. liepos 10 d. PLB XIII Seimas Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininke išrinko Reginą Narušienę. R. Narušienės pavaduotoja tapo PLB Europos kraštų komisijos pirmininkė Dalia Henke. Šiuo metu lietuvių bendruomenės yra įsikūrusios mažiausiai 41 valstybėje. Seimas, vyriausiasis PLB organas, rūpinasi užsienyje gyvenančių lietuvių problemomis, ieško priemonių lietuvių gyvenimui išlaikyti, derina lietuvių kultūrinę veiklą ir švietimo darbą.

Į naują PLB valdybą 2009–2012 metų kadencijai išrinkti: Jūratė Caspersen, Rimas Čuplinskas, Dalia Henke, Juan Ignacio Fourment Kalvelis, Vitalija Kolesnikova, Stasys Kuliavas, Petras Maksimavičius, Regina Narušienė, Aurelija Norienė, Arūnas Pabedinskas, Antanas Rasiulis, Angelė Vaičiūnienė.

PLB XIII Seimas įpareigojo PLB Valdybą kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą prašant praplėsti Lietuvos Respublikos Seimo ir PLB Komisiją dar 2 nariais. Tai suteiktų galimybę Australijos ir Pietų Amerikos lietuvių bendruomenėms turėti savo atstovų Komisijoje. Valdybos pirmininkė Regina Narušienė

raštu kreipėsi į Seimo pirmininką su minėtu prašymu.

Valdyba kreipėsi į kraštų Lietuvių bendruomenes, prašydama atsižvelgiant į savo Bendruomenės poreikius, padėti, specifiką išskirti savo krašto Lietuvių bendruomenės prioritetines sritis, kokia parama iš Lietuvos Bendruomenei yra reikalinga ir kaip krašto Lietuvių Bendruomenė gali prisidėti prie Lietuvos ekonominių, švietimo, kultūrinių ir kt. tikslų įgyvendinimo tame krašte. Valdyba prašė kraštų Lietuvių bendruomenių atsižvelgti į klausimo svarbą ir atsiųsti savo atsakymus iki rugsėjo 15 dienos.

Valdyba informuoja, kad nuo rugsėjo 7 dienos Gabrielius Žemkalnis nebeina PLB atstovo Lietuvoje pareigų. Valdyba dėkoja Gabrieliui Žemkalniui už ilgametį ir pasiaukojamą darbą. PLB atstovo skyrimo klausimas atidėtas kitam posėdžiui. Kadangi PLB pirmininkė Regina Narušienė lankosi Lietuvoje, ji laikinai, kol bus paskirtas naujas atstovas, eina ir atstovo Lietuvoje pareigas.

2009 m. liepos 11 d. Estijoje prasidėjo kvirtartasis Europos lietuvių jaunimo sąskrydis. Saremo saloje ir Taline penkias dienas vykęs renginys sutraukė tris dešimtis jaunų lietuvių iš Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Nyderlandų, Rusijos, Ukrainos, Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Didžioji dauguma sąskrydžio dalyvių kartu išvyko į Estiją iš Vilniaus. Sąskrydžio tema – „Efektyvesnė organizacija – aktyvesnis jaunimas“.

2009 m. liepos 27–29 d. vyko trečiasis pasaulio lietuvių menininkų susitikimas, kūrybos dirbtuvės „Migruojantys paukščiai“. Projekto tema – dialogo formos ir galimybės, kurių projekto dalyviai ieškojo su valstybinėmis institucijomis ir įvairiomis visuomeninėmis organizacijomis. Šių metų projekto tikslas – paskatinti kalbėtis ir kurti bendrus projektus, keistis idėjomis ir mintimis.

2009 m. rugpjūčio 7 d. Punske įvyko naujosios Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos (LLJS) valdybos rinkimai. Tuo pačiu buvo

aptartos per 2006–2009 metų kadenciją iškilusios problemos, išsakytos nuomonės dėl tolesnės organizacijos veiklos ir pristatyta senosios valdybos veiklos ataskaita.

Paskutiniai treji organizacijos gyvavimo metai buvo pakankamai vaisingi darbais – nenutrūko joks tradicinis renginys (kaip antai estradinių dainų koncertas ar vaikų šokių šventė „Aguonėlė“), įkurtas sąjungos tinklalapis (kuris, beje, paskutiniu metu dėl ekonominio nuosmukio turėjo būti uždarytas), gauta naujų patalpų. Įvyko ir keletas naujų renginių – „Latino lituano“ šokių vakaras ir lietuviškojo ritinio varžybos. Išrinktą valdybą sudaro: Tomas Berneckas, Laima Jonušonis (pirmininko pavaduotoja), Loreta Kalinauskaitė, Tomas Marcinkevičius (pirmininkas) ir Aidis Staskevičius.

2009 m. rugpjūčio 23 d. popietę Didžiojoje Britanijoje gyvenantys lietuviai, estai ir latviai rinkosi į Londono centre esantį Haid parką paminėti prieš du dešimtmečius tris Baltijos valstybes sujungusį Baltijos kelią. „Žiniasklaidoje pasirodė daug pranešimų apie Lietuvoje vyksiančius šia proga renginius – vieni bėga, atkartodami Baltijos kelio maršrutą, kiti važiuoja dviračiais. Pagalvojome, kad nenorime tokią svarbią datą likti nuošalyje, – taip kilo idėja sukviesti trijų tautų atstovus ir prisiminti jas suvienijusį siekį atgauti nepriklausomybę, – pasakojo Indrė Dargytė, Jungtinės Karalystės lietuvių jaunimo sąjungos (JKLJS), inicijavusios šį minėjimą, prezidentė. – Mintis kilo prieš savaitę, ir iš karto išsiuntinėjom kvietimus šalių ambasadoms, jaunimo sąjungoms.“

2009 m. rugsėjo 11 d. Vokietijoje, Hiutenfelde, veikiančios Vasario 16-osios gimnazijos direktoriaus pareigas pradėjo eiti socialinių mokslų daktarė Bronė Narkevičienė. B. Narkevičienė iki tol vadovavo jos pačios ir Mstislavo Rostropovičiaus labdaros ir paramos fondo „Pagalba Lietuvos vaikams“ 2006 metais įkurtai „Nacionalinei moksleivių akademijai“, skirtai papildomai ugdyti

gabius Lietuvos vaikus. Gimnazija pranešė, kad B. Narkevičienė turi 23 metų matematikos mokytojo darbo patirties. 1982 metais ji pradėjo dirbti matematikos mokytoja Kaune, vėliau tapo matematikos mokytoja eksperte ir mokinių į KTU gimnaziją atrankos konkursų „Mokslo lyderių turnyrai“ vadove. Nuo 1996-ųjų dirbo asistente ir vyr. asistente, nuo 2003-ųjų – docente KTU Fundamentaliųjų mokslų fakultete. Būsimoji gimnazijos direktorė inicijavo ir vadovavo daugeliui projektų ir švietimo tyrimų Lietuvoje, stažavosi JAV, Vokietijoje, Kanadoje ir Škotijoje, pranešimus skaitė Vokietijos, Ispanijos, Austrijos, Graikijos, Čekijos ir Latvijos universitetuose vykusiose mokslo konferencijose. Nuo 1982 metų gimnazijos direktorius buvo Andrius Šmitas. Praėjusių metų gruodį jam mirus, gimnazijai laikinai vadovavo pavaduotojos.

2009 m. rugsėjo 11–13 d. Hiutenfelde (Vokietija) vyko Vokietijos lietuvių bendruomenės ir Europos lietuvių kultūros centro organizuojamas Vokietijos, Austrijos ir Šveicarijos lituanistinių mokyklų sąskrydis-seminaras, skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti. Jo metu buvo aptartos tolesnės lituanistinių mokyklų darbo kryptys, šių kraštų lietuvių švietimo įstaigų problemos, susijusios su vokiškos kalbinės aplinkos specifika, pristatyta lietuvių etnokultūros mokymo metodika ir naujausia metodinė literatūra, skirta užsienyje gyvenančių lietuvių vaikų mokymui. Sąskrydyje taip pat dalyvavo lituanistinių mokyklų mokiniai ir jų tėveliai.

2009 m. rugsėjo 19 d. Kaliningrado srities Sovetsko (Tilžės) mieste vyks Kaliningrado regioninės lietuvių kalbos mokytojų asociacijos organizuojama tradicinė Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų konferencija, skirta naujųjų mokslo metų pradžiai. Konferencijos dalyvius pasveikins Sovetsko (Tilžės) vaikų darželio „Rodničok“ lietuviškosios grupės vaikai, Nemano (Ragainės) 2-osios vidurinės mokyklos mokiniai. Kon-

ferencijos metu lietuvių kalbos mokymo patirtimi dalijosi Kaliningrado srityje veikiančių Nemano (Ragainės) 2-osios vidurinės mokyklos, Uljanovo (Kraupiškio) vidurinės mokyklos ir Lunino (Lenkvičių) pagrindinės mokyklos lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojai, buvo pristatoma nauja lietuvių kalbos ir etnokultūros fakultatyvo programa. Konferencijos dalyviai lankėsi Bitėnuose, Rambyno regioniniame parke, M. Jankaus memorialiniame muziejuje.

Lietuvių išėivijos institute

2009 m. kovo 3 d. Lietuvių Išėivijos institute vyko seminaras-diskusija, skirtas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijai. Renginio metu pristatyta Gdansko universiteto profesoriaus habil. dr. Dariuszo Szpoperio knyga *Gente Lituanius. Nazione Lituanius. Zycie i dzialalność Konstancji Skirmunt (1851–1934) (Gente Lituanius. Nazione Lituanius. Konstancijos Skirmuntaitės (1851–1934) gyvenimas ir veikla)*. Be knygos autoriaus, popietiniame pokalbyje dalyvavo Lietuvos istorijos instituto direktorius dr. Rimantas Miknys, Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojai: prof. habil. dr. Egidijus Aleksandravičius, doc. dr. Pranas Janauskas ir doc. dr. Saulius Pivoras. Diskusiją vedė doc. dr. Andžejus Pukšto. Pokalbis vyko lietuvių ir lenkų kalbomis.

2009 m. kovo 19–20 d. Lietuvių išėivijos institutas organizavo konferenciją „Lietuvių išėivijos spauda: istorija ir dabartis“. Renginyje buvo skirtas gausios lietuvių išėivijos spaudos pristatymui ir analizei, taip pat laikraščių „Draugas“ 100-osioms ir „Tėviškės žiburiai“ 60-osioms metinėms paminėti. Šiems leidiniams konferencijoje buvo skiriama daug dėmesio.

Mokslininkai iš Kauno, Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių universitetų analizavo ateitinių, skautų, tautininkų, liberalų spaudą,

jos tendencijas, tos spaudos įtaką visuomeniniam ir kultūriniam išeivijos gyvenimui. Gausioje išeivijos periodikoje buvo muzikinio, literatūrinio gyvenimo atspindžių. Aptarti lietuvių išeivijos spaudos pokyčiai po 1991 m. ir iššūkiai, su kuriais teko išeivijos spaudai susidurti.

2009 m. kovo 30–balandžio 3 d. Lietuvių išeivijos instituto darbuotoja Ingrida Celešiūtė stažavosi Linčopingo universitete, Noršiope, Švedijoje ir dalyvavo Graduate school on migration, Ethnicity and Society organizuotame kurse „Citizenship, Ethnic Division and Social exclusion. National and Post – National Approches“.

2009 m. balandžio 15–birželio 11 d. Vytauto Didžiojo universiteto doktorantė ir VDU Išeivijos studijų centro darbuotoja Kristina Ūsaitė stažavosi Amerikos lietuvių kultūros archyve Putname, JAV. Stažuotės metu ji tvarkė LR generalinio konsulato Niujorke archyvą ir rinko medžiagą daktaro disertacijai.

2009 m. balandžio mėn. Henrietos Vepštienės dėka Lietuvių išeivijos institutą pasiekė dalis „Metmenų“ žurnalo archyvo bei medžiaga, susijusi su A. Mackaus knygų fondu.

2009 m. balandžio mėn. VDU Išeivijos studijų centro archyviniai fondai pasipildė sociologo visuomenininko Vytauto Kavolio archyvu. Archyvą sudaro knygos ir dalis medžiagos, susijusios su „Metmenų“ žurnalu.

2009 m. balandžio 25 d. VDU Išeivijos studijų centro darbuotojas Linas Saldukas dalyvavo Stokholme, Švedijoje, vykusiame seminare. Jo metu diskutuota apie Baltijos šalių garso ir vaizdo paveldą Švedijoje.

2009 m. balandžio 28 d. Lietuvių išeivijos institute Amerikos lietuvių visuomenininkė Elona Vaišnienė skaitė paskaitą „Lietuviškas gyvenimas JAV: nebuvo pinigų, bet buvo apšvieta visuomeninio kapitalo“.

2009 m. gegužės 5 d. Lietuvių išeivijos institute vyko konferencija „Intelektualinė lietuvių egzilio istorija – 2009“. Jos metu

pranešimus skaitė ir diskutavo VDU Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedros magistrantai ir doktorantai.

2009 m. birželio 11–29 d. Vytauto Didžiojo universiteto doktorantė ir VDU Išeivijos studijų centro darbuotoja Kristina Ūsaitė stažavosi Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, Pasaulio lietuvių archyve, kur rinko medžiagą disertacijai.

2009 m. birželio 29 d. Lietuvių išeivijos instituto patalpose įteikta Antano Juodvalkio stipendija. Ją gavo istorijos doktorantas Modestas Kuodys ir istorijos bakalauras Linas Mackonis. Renginyje dalyvavo ir prisiminimais apie savo tėvą Antaną Juodvalkį dalijosi Eglė Juodvalkė.

2009 m. liepos mėn. VDU Išeivijos studijų centro darbuotojas Linas Saldukas dalyvavo konferencijoje „Priejimas prie Baltijos šalių išeivijos istorijos“ Tartu, Estijoje. Buvo diskutuojama Baltijos šalių išeivijos archyvų klausimais.

2009 m. liepos mėn. Lietuvių išeivijos institute lankėsi JAV Lietuvių bendruomenės Lietuvių kultūros tarybos pirmininkė Dalė Lukienė. Vizito metu diskutuota lietuvių išeivijos archyvinio paveldo išsaugojimo tema.

2009 m. liepos mėn. Lietuvių išeivijos institute svečiavosi Brazilijos Lietuvių bendruomenės pirmininkas Jurgis Prokopas, taip pat institutą aplankė Australijos Lietuvių bendruomenės pirmininkė Angonita Wallis.

2009 m. liepos 9 d. istorinėje Lietuvos Respublikos Prezidentūroje Kaune atidaryta paroda „Egzodo diplomatija XX amžiuje“. Joje primenamas istorinis išeivijos vaidmuo, kuris jai teko Lietuvos prisikėlimo XX amžiuje ir nepriklausomos valstybės įsitvirtinimo tarptautinėje arenoje metu. Ekspozicijoje – nuotraukos, originalūs dokumentai ir simbolinę reikšmę išsaugoję daiktai, pasakojantys apie nuo mūsų tolstančią išeivijos istoriją. Tarp unikalių eksponatų – ir Anastazijos Tašoaitienės sukurti tautiniai rūbai, kuriuos

dėvėjo viena lietuvių jaunimo delegacijos narių 1956 m., įteikiant JAV prezidentui peticiją dėl Lietuvos nepriklausomybės ir ištremtųjų į Sibirą likimo. Rūbus išsaugojo tuometės delegacijos vadovas Valdas Adamkus.

2009 m. rugpjūčio mėn. VDU Išeivijos studijų centro archyviniai fondai pasipildė Pasaulio lietuvių bendruomenės archyvais. Iš viso atkeliavo 96 dėžės su PLB fondo dokumentais, Lietuvių fondo dokumentais, taip pat įvairių išėivijoje leistų periodinių leidinių komplektais.

2009 m. rugsėjo mėn. Lietuvių išėivijos institute lankėsi politologas Tomas Remeikis, kurio knyga *The Lithuanian Phoenix. Studies and Essays. 1940–1990* šiais metais pasiekė skaitytoją.

2009 m. rugsėjo 11 d. Lietuvių išėivijos institute įvyko seminaras-diskusija „Patyrimai ir pastebėjimai iš lauko tyrimo Švedijoje: šiuolaikinio lietuvių mobilumo ypatumai“. Seminare dalyvavo Vaida Barzdaitė, šiuo metu bebaigianti magistrantūros studijas Geteborgo universitete Švedijoje, kuriame dvejus metus studijavo pagal bendradalykinę Pasaulio mokslų programą (angl. *global studies*). Seminaro metu V. Barzdaitė pristatė atliktą tyrimą: tyrimo metodologiją, patyrimus bei įžvalgas iš tyrimo lauko. V. Barzdai-

tės magistro darbas yra skirtas lietuvių darbo migrantų, nuolat migruojančių tarp Lietuvos ir Švedijos bei jau ilgą laiką šioje šalyje gyvenančių lietuvių migracijos priežasčių ir ypatumų analizei. Antropologinę metodologiją: atliko pusiau struktūruotus interviu bei dalyvaujantį stebėjimą. Seminaro metu V. Barzdaitė pasidalijo savo patirtimi, įgyta tyrimo lauke, tyrimo įžvalgomis bei supažindino seminaro dalyvius su Švedijos studijų sistema.

2009 m. rugsėjo 28 d. Lietuvių išėivijos institute svečiavosi Milda Graužinytė-Gritzko, jauniausia diplomato Kazimiero Graužinio duktė, šiuo metu gyvenanti Cordobos mieste, Argentinoje. Lietuvių išėivijos institutui Milda Graužinytė-Gritzko atvežė Antano Smetonos laiškų Kazimierui Graužiniui kopijas.

2009 m. spalio 9 d. Lietuvių išėivijos institute vyko Ilonos Bučinskytės (Strumickienės) knygų „Idealų vedami: ateitininkai išėivijoje XX amžiaus 5–7 dešimtmečiais“ ir „Ateitininkų pėdsakai: Ateitininkų federacija išėivijoje 1945–1970 m.“ pristatymas. Renginyje dalyvavo autorė ir dr. Vaidotas Vaičaitis, dr. Algirdas Jakubčionis, prof. Egidijus Aleksandravičius.

Informacijos šaltiniai:

www.balsas.lt
www.bernardinai.lt
www.delfi.lt
www.euro.lt
www.lietuviams.com
www.lpk.lt
www.lpsk.lt
www.lrs.lt
www.lrt.lt
www.lrv.lt

www.pasilik.lt
www.plbe.org
www.president.lt
www.smm.lt
www.ulrc.lt
www.urm.lt

Parengė Giedrė Milerytė
2009-10-01